[2022] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 188

ਕੰਚਨ ਕੁਮਾਰ

ਬਨਾਮ

ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ

(2022 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1562) ਸਤੰਬਰ 14, 2022

[ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਪਾਮੀਦੀਘੰਟਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 – ਧਾਰਾ 227, 228 ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ - ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਢਲੇ ਕੇਸ ਦੀ ਲੋੜ - ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ 13 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੋਸ਼ 2,22,825 ਰੁਪਏ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਜਾਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਗਣਨਾ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ ਸਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 5,24,386 ਰੁਪਏ ਦੀ ਖਰਚ ਰਕਮ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ - ਕੁੱਲ ਖਰਚ ਸਿਰਫ 2,69,355 ਰੁਪਏ ਸੀ ਨਾ ਕਿ 5,24,386 ਰੁਪਏ - ਇਹ 2,69,355 ਰੁਪਏ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ 3,01,561 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਾਲ- ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਹ ਸਰਲ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:1. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13] [195-ਬੀ-ਸੀ]

2.1 ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿਰਾਂ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਮਤ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ।

2.2 ਪਹਿਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ 55,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੈਂਕ ਪਾਸਬੁੱਕ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈੱਕਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ 11,998 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਧਾਰਣ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਅਸੰਤੁਲਨਤਾ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। [ਪੈਰਾ 16.2][197- ਈ. -ਜੇ]

2. 3 ਦੂਜਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਬੀ. ਐੱਸ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 53,467 ਰੁਪਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅੰਕੜਾ ਚੈੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕੁੱਲ ਡਿਸਪੋਸੇਜਲ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16.3] [197-ਐਚ; 198-ਏ-ਬੀ]

2.4 ਤੀਜਾ ਇਤਰਾਜ਼ 1974 ਤੋਂ 1988 ਦੀ ਚੈੱਕ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 21.02.2000 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ 1,58,562 ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਲੇਖ ਖੋਜ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ

ਸਾਲ 2000 ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ [ਪੈਰਾ 16.4][198-ਬੀ-ਡੀ]

3. ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੁੱਲ ਕਥਿਤ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਖਰਚ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁੱਲ ਖਰਚ ਸਿਰਫ 2,69,355 ਰੁਪਏ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ 5,24,386 ਰੁਪਏ, ਜੋ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ 2,69,355 ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਹ ਖ਼ਰਚਾ ਹੈ ਜੋ ਚੈੱਕਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ 3,01,561 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 17][1968- ਈ. - ਐੱਫ]

4. 1974 ਅਤੇ 1988 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ 28.03.2016 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਯਾਨੀ 05.10.2016 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਐਸਐਲਪੀ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2010 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੇਸ ਲੜਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਣ 72 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 19][198- ਜੀ - ਐੱਫ; 199- ਏ - ਬੀ]

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧੀਰਾ। **(1979) 3 ਐਸਸੀਸੀ 4 : [1979] 2 ਐਸਸੀਆਰ 229;** *ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ* (2010) 9 ਐਸਸੀਸੀ 368: **[2010] 11 ਐਸਸੀਆਰ 669;** *ਦੀਪਕਭਾਈ ਜਗਦੀਸ਼ਚੰਦਰ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ* (2019) 16 ਐਸਸੀਸੀ 547: **[2019] 6 ਐਸਸੀਆਰ 701 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਗੁਲਾਮ ਹਸਨ ਬੇਗ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਮਕਬੂਲ ਮਾਗਰੇ **2022 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 913 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1979] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 229	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 13**
[2010] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 669	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 14**
[2019] 6 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 701	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 15**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1562.

ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 05.10.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2016 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਮਿਸਕ ਨੰਬਰ 23031 ਵਿੱਚ।

ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਸ਼ੇਖਰ, ਪਾਰਥ ਸ਼ੇਖਰ, ਅਵਨੀਸ਼ ਸਿਨਹਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਭਿਨਵ ਮੁਖਰਜੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਪਾਮਿਦੀਘੰਟਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਜੇ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 1 ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 2 ਦੁਆਰਾ ਸਮਕਾਲੀ ਬਰਖਾਸਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

3.ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ 19.07.1974 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। 13 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1987 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਕਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਜਾਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ

ਵੱਧ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਪਾਏ ਗਏ। ਪਟਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 29.08.1988 ਨੂੰ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ.ਸੀ. ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ 2,26,500 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

---

1 28.03.2016 ਨੂੰ 2000 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ 1 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ), ਪਟਨਾ।

2 ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, 2016 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰਬਰ 23031 ਮਿਤੀ 05.10.2016 ਵਿੱਚ।

3 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ 'ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 4 ਨੂੰ 'ਬੀਐਸਐਫਸੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਅਤੇ 1996 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ.ਸੀ. ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 21.02.2000 ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 19886 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (ਐਲ) (ਡੀ) ਅਤੇ 13 (2) ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਜਾਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਕਥਿਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਐਸਐਫਸੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੀਐਸਐਫ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਯਾਨੀ 19.07.1974 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਯਾਨੀ 29.08.1988. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 18.04.2002 ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਲੇਖਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

5. ਆਖਰਕਾਰ 11.09.2007 ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਭਾਵ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੀ ਪਾਈ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁੱਲ 3,01,561 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ 5,24,386 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ 2,22,825 ਰੁਪਏ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ, ਜੋ

ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਜਾਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ- 1) 1,13,081 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੱਚਤ (ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ 1/3) ਅਤੇ 2) ਬੀਐਸਐਫਸੀ ਤੋਂ 1,88,480 ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਮ ਅਤੇ ਕਾਰ ਲੋਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਛੇ ਹਿੱਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ - 1) ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 2,26,500 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ, 2) 24,800 ਰੁਪਏ ਦੀ ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਖਰਚ, 3) 55,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੈਂਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ, 4) 53,467 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਅਦਾਇਗੀ, ਵੀ.) 6,057 ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਲਆਈਸੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਅਤੇ 6) 21.02.000 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁੱਲ, ਇਹ 1,58,562 ਰੁਪਏ ਹੈ।

6. ਸਬੰਧਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਟਨਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ "ਧਾਰਾ 239" (ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 2277 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ) ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ।

---

5 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 5 ਨੂੰ 'ਓਐਨਜੀਸੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

6 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਪੀਸੀ ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7 ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, 28.03.2016 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

"ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਚਨ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਦੋਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ 22.04.2016

ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

7. ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੋਨੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ:

***"15.** ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਦਲੀਲ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।*

***16.** ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਛਾਪਾ 21.02.2000 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ*

ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ।

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਲੇਖ ਨੂੰ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਥਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਸਕੋਰ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਪੜਾਅ ਲਈ ਵਰਜਿਤ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

17. ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

8. ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

9. ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ: ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਾਇਆ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। *ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧੀਰਾ*[8] *ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਹਸਨ ਬੇਗ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਮਕਬੂਲ ਮਾਗ੍ਰੇ*[9]

10. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭਿਨਵ ਮੁਖਰਜੀ ਏਓਆਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ।

11. **ਮੁੱਦਾ:** ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਸੰਖੇਪ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

12. **ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲਾਂ:** ਡਿਸਚਾਰਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

---

8 (1979) 3 ਐਸਸੀਸੀ 4.

9 2022 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 913.

*"227. **ਬਰੀ ਕਰਨਾ** - ਜੇ, ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੱਜ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ।*

13. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕੁੱਲ

ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

(10. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ:

(1) ਇਹ ਕਿ ਜੱਜ ਕੋਲ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੋਲਣ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

(3) ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ. ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਵ ਹਨ ਅਤੇ ਜੱਜ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) <u>ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜੱਜ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਾਬਤੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਡਾਕਘਰ ਜਾਂ ਮਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੱਖ ਪੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਬਲਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਕੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੋਈ ਬਨਿਆਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਆਦਿ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ</u>

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਲੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14. ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ 10 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:

21. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ:

...

(v) ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਪਰ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਮਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ।

(vi) ਧਾਰਾ 227 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਤੱਥ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੀਮਤ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਣਗੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਮ ਸਮਝ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ... "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. ਦੀਪਕਭਾਈ ਜਗਦੀਸ਼ਚੰਦਰ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ। ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, 11 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ:

"23. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਡਾਕਘਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

---

10 (2010) 9 ਐਸਸੀਸੀ 368.

11 (2019) 16 ਐਸਸੀਸੀ 547.

ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ. ਜਾਂਚ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਹੇਠਲੇ ਜੱਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਲੋੜ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਸਮੱਗਰੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਨੈਤਿਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸ਼ੁੱਧ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਉਹ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

16.1 ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ: ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੀਮਤ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ।

16.2 ਪਹਿਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ 55,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੈਂਕ ਪਾਸਬੁੱਕ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈੱਕ-ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ 11,998 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਧਾਰਣ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਅਸੰਤੁਲਨਤਾ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ-ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੈਂਕ ਪਾਸਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਰਫ 11,998 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ।

16.3 ਦੂਜਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਬੀਐਸਐਫ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਖਰਚ ਵਜੋਂ 53,467 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਕੱਟੇ ਗਏ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕੁੱਲ ਡਿਸਪੋਜ਼ੇਬਲ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16.4 ਤੀਜਾ ਇਤਰਾਜ਼ 1974 ਤੋਂ 1988 ਦੀ ਚੈੱਕ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 21.02.2000 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ 1,58,562 ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2000 ਵਿਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੀਆਂ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

17. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖਰਚ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੁੱਲ ਕਥਿਤ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੈਂਕ ਪਾਸਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਅਸਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ, ਭਾਵ 11,998 ਰੁਪਏ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਥਿਤ ਖਾਤਾ ਬਕਾਇਆ 55,000 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਰਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁੱਲ ਖਰਚ ਸਿਰਫ 2,69,355 ਰੁਪਏ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ 5,24,386 ਰੁਪਏ, ਜੋ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਹਨ. ਇਹ 2,69,355 ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਹ ਖ਼ਰਚਾ ਹੈ ਜੋ

ਚੈੱਕ-ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ 3,01,561 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

18. ਜੋ ਸਿੱਟੇ ਅਸੀਂ ਕੱਢੇ ਹਨ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਜੋ ਕੇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਹ ਉਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਨੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਈ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂਚ ਹੈ

ਅਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂਚ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਹੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ 1974 ਅਤੇ 1988 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ 28.03.2016 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਯਾਨੀ 05.10.2016 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਐਸਐਲਪੀ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2010 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੇਸ ਲੜਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਣ 72 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ।

20. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ 2016 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 9601 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ 05.10.2016 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਐਮ ਨੰਬਰ 23031 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ 2000 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 09 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮਿਤੀ 28.03.2016, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰੋ।

21. ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ.

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

(ਸਹਾਇਕ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਰਤੀ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016